

hvor man kommer rundt til virkelige mennesker sådan af kød og blod, for det gør et dybt indtryk, synes jeg, at møde de folk. Det er ikke nogen, der har villet de her forløb. Det er nogle, der typisk er ramt af de her forløb, fordi de har passet deres arbejde.

Til fru Anne-Marie Meldgaard vil jeg sige, at jeg er enig i, at sygedagpenge som hovedregel er en korttidsydelse. Sådan er det jo. Vi får jo alle sammen sygedagpenge, når vi er syge, har brækket et ben eller har ondt i halsen eller har influenza. Det er helt udramatisk, og sådan er det, og så er vi bagefter tilbage i arbejde.

Så er der dem, der skal over på varige ydelser, og det er dér, problemet opstår, bl.a. også fordi der er sygdomme, hvor det tager meget lang tid at finde ud af, om det her er en varig sygdom, eller om det er noget forbigående.

Det, vi beder om med det her forslag, er at etablere sikkerheden for, at de mennesker ikke bliver taget som gidsler, indtil der er et andet system, der tager over. Det undrer mig egentlig, at Socialdemokratiet er så afvisende over for det. Da den borgerlige regering lavede det i 1982, var det under skarpe protester fra Socialdemokratiet, som jeg mener var rigtige dengang, og som jeg mener stadig er rigtige.

Tak til støtten fra fru Pia Kristensen.

Jeg synes, hr. Lars Barfoed holdt en tale, der i høj grad var en gidseltagertale.

Tak for de pæne ord fra fru Margrethe Vestager. Dét tror jeg også, at vi har behov for simpelt hen at bevæge os længere ned i de her sager. Jeg leverer gerne oplysninger, så vi kan danne os et indtryk af, hvad det er for mekanismer, der spiller ind i de her sager.

Tak til Enhedslisten.

Tak til Kristeligt Folkeparti, som dog gerne ville vente og se. Jeg synes, der udvikles sådan et nyt slogan, som Venstre og De Konservative måske også kan bruge efter dagens debat – også Kristeligt Folkeparti – nemlig: »Vent og se med V og C« – og måske også med Kristeligt Folkeparti.

Det er i nogle situationer klogt nok at vente og se. Det er ikke klogt i de her sager, og jeg beder om, at vi laver ét af to: enten etablerer den dér database, hvor vi kan skaffe os det overblik over, hvor mange sager vi faktisk taler om, eller også laver en høring, hvor Folketingets partier kan prøve at møde de her mennesker.

Jeg kan garantere, at det gør et dybt indtryk, for det er mennesker, der var så sikre på, at der var et offentligt system, der fangede op, når de

uforskyldt kom i den situation, de kom i. Det var der ikke i ganske mange tilfælde – derfor forslaget. Men det vil vi jo så få videre belyst under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Grete Schødt):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 16.20

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 52: Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

Af integrationsministeren (Bertel Haarder). (Fremsat 17/1 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren Krarup (DF):

Hvad er indfødsret? Det er en ret, der med Ove Høegh-Guldbergs ord skal sikre, at landets børn nyder landets brød. Det er en ret, der vil fastholde, at hjemmets børn skal nyde hjemmets fordele, fordi der er forskel på børn og fremmede, på et hjem og et herberg.

Dette sigte blev yderligere understreget med 1849-grundlovens § 54, den nuværende § 44, som meddeler, at ingen udlænding kan få indfødsret uden ved lov.

Hermed ville grundlovsfædrene, bl.a. Grundtvig, der var første formand for det første indfødsretsudvalg, sætte de allerstængeste betingelser op omkring den fornemste gave i Danmark, nemlig at tildele fremmede indfødsret som danske.

Dette måtte under ingen omstændigheder kastes i grams. Dette måtte aldrig sjuskes igennem, men det skulle ske via en lovgivning i det danske Folketing, som sikrede grundighed, omhyg-

gelighed og nøjagtighed i tildelingen af indfødsret.

Jeg tillader mig at sige ligeud, at på denne grundlovsbestemte baggrund forekommer et lovforslag som det foreliggende, ligesom de senere års lovforslag om tildeling af indfødsret, mig simpelt hen at være en skandale – jeg er lige ved at sige et grundlovsbrud; i hvert tilfælde et utvetydigt brud med grundlovens ånd og mening. Dette burde aldrig kunne blive vedtaget i det danske Folketing.

For hvad er realiteten vedrørende denne lov, ifølge hvilken 4.263 personer samt 3.288 børn, i alt altså 7.551 fremmede, med ét slag skal have tildelt dansk indfødsret?

Realiteten er, at Folketinget ikke har haft skygge af indflydelse på lovforslaget. Realiteten er, at grundlovens krav om opsyn med tildelingen er aldeles tilsidesat. Det hele foregår administrativt. Det hele sker via embedsmænd, som så forelægger først Indfødsretsudvalget og siden Folketinget disse mange, mange tusinde navne, som vi ikke har den ringeste mulighed for at kende og kontrollere.

Som bekendt kommer nogle få – 15 eller 20 ansøgere – til behandling i udvalget, de såkaldte samrådslistor, hvor vi altså får indblik i nogle enkelte skæbner og har mulighed for at sige nej til indfødsret. Men resten, denne uendelighed af fremmede navne og mennesker, kender vi ikke, kontrollerer vi ikke, og kan vi altså hverken sige et samvittighedsfuldt ja eller nej til.

En sådan lovgivning burde Folketinget ikke finde sig i. En sådan praksis, og jeg siger et sådant faktisk grundlovsbrud, burde vi herinde ikke tolerere. For det er jo foragt for Folketinget, samtidig med at det er foragt for grundloven.

Ifølge bl.a. Peter Germers »Statsforfatningsret« er det mere end tvivlsomt, om Folketinget kan tillade sig at uddelegere sin lovgivningsmagt på denne måde. Vi kan ikke løbe fra vores ansvar som lovgivere ved at gøre embedsmænd til de reelle lovgivere. Vi er pligtige at fastholde, at indfødsret meddeles ved lov – ikke administrativt. Derfor burde dette lovforslag afvises, indtil der er kommet regler, som respekterer den grundlov, der er al lovgivnings grundlag.

Vi står jo foran en revision af det såkaldte kontorcirculære, dvs. det forlig, der fastsætter reglerne for naturalisation, og som løber til den 1. juli 2002. Vi burde naturligvis øjeblikkelig gå i gang med denne revision, så vi ikke blot bragte forholdene på området i overensstemmelse med det forlig, vi indgik med vælgerne ved folke-

tingsvalget den 20. november 2001, men også med grundloven.

Både som folketingsmedlem og som medlem af Indfødsretsudvalget må jeg protestere imod denne lov. Det er efter min mening uanstændigt at ville tildele 7.551 fremmede indfødsret med ét slag.

Kl. 16.25

Vi fra vores side stemmer selvsagt nej til loven. Vi opfatter den som en skandale, og jeg vil henstille til ministeren, at han ikke blot overhører en indsigelse af vægt.

Helge Adam Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti har selvfølgelig med interesse læst det her lovforslag, som stort set er en genfremsættelse af det lovforslag, som blev fremsat den 3. oktober af den tidligere regering, men på grund af valget kunne det ikke behandles i Folketinget, som det skal jf. grundloven.

Jeg vil sådan set ikke knytte så mange kommentarer til selve dette forslag, men til fremtiden. For det er jo rigtigt, at det her forslag lægger op til statsborgerskab for 4.263 voksne og så ca. 3.000 af deres mindreårige børn. Det store flertal af dem har Det Konservative Folkeparti ikke nogen problemer med, nemlig det store flertal af dem, som opfylder alle de kriterier, der gælder, som har lært at tale sproget, som har boet her i mange år, hvad enten det er svenskere, amerikanere, nordmænd, tyrkere eller pakistansere.

Men det, vi har haft et problem med igennem mange år – og det er jo ikke nogen hemmelighed for dem, der har overværet de her debatter tidligere – er, at man også gav statsborgerskab til nogle, som ikke kunne tale det danske sprog, at man også gav statsborgerskab til nogle, som havde været ekstremt kriminelle, at man også gav statsborgerskab til nogle, som bare var fyldt 65 år og havde boet her i over 15 år, og som ikke kunne ét eneste ord dansk.

Men sådan havde et flertal i Folketinget bestemt, og det er flertallet, der har magten – det er ikke altid flertallet, der har retten.

Derfor glæder vi os over, at der nu er sket det, efter der er kommet en ny regering, at den nye regering har besluttet – det står i regeringsgrundlaget, og det står også i det udspil, der kom fra den nye integrationsminister – at når det gamle forlig, som Det Konservative Folkeparti ikke var med i, udløber den 1. juli i år, vil

der blive lavet en række ændringer. De ændringer er vi utrolig glade for.

Lad mig skitsere de vigtigste af dem.

Det betyder for det første, at nu kan man ikke blive dansk statsborger, hvis bare man er fyldt 65 år, medmindre man selvfølgelig kan både tale og læse dansk; ikke så man behøver at læse en leder i Information – det kan være meget interessant, enkelte gange i hvert fald – men sådan, at man kan læse en simpel tekst ude på en arbejdsplads, at man kan klare sig i dagliglivet, og at man kan tale dansk.

For det andet bliver det et krav, at hvis man har begået alvorlig kriminalitet, uanset om man gør det som 18-årig eller 25-årig eller 35-årig, meget alvorlig kriminalitet, hvor man straffes med 2 års fængsel eller derover, kan man aldrig nogen sinde, hvad enten der så er gået 30, 40 eller 50 år, blive belønnet med et dansk statsborgerskab. Det synes vi også er fair og rimeligt, det er et klart signal om, at det kræver, at man følger landets regler.

For det tredje synes vi, det er utrolig vigtigt, at vi nu siger, at når man ønsker at blive fuldt og helt medlem af det danske samfund, skal man ud over at kunne tale og læse sproget også vide lidt om det samfund, man skal være en del af, altså vide lidt om de samfundsforhold, lidt om de retsprincipper, lidt om de værdier, der gælder i det danske samfund, eksempelvis værdier i forbindelse med ligestilling, at det er uacceptabelt at lade sig påføre et tvangsægteskab osv. Det er jo regler, som en række andre lande, vi normalt sammenligner os med, har haft i mange år. Det er altså vigtigt, at man sætter sig ind i det og derefter dokumenterer – ligesom man dokumenterer, at man kan tale og læse dansk – at nu kan man det, og derefter modtager man sit danske statsborgerskab.

Så vil jeg godt føje til – det står ikke i lovforslaget, det kommer nok heller ikke til at stå i loven – og det skal være det sidste: Når det så er indført, skal det jo også være en festdag at blive dansk statsborger. Det skal være en festdag, ligesom den dag man er færdig med sine 3 år i håndværkeruddannelse, eller man er færdig med sine 3 år i gymnasiet, hvor man kommer på forsiden af den lokale avis, det gør studenterne i hvert fald nede i den by, jeg bor i. De bliver modtaget oppe på rådhuset og får et glas frugt-saft eller et glas sherry, afhængig af hvilke vaner man nu har, og så ønsker borgmesteren dem tillykke.

Det synes vi er en god ting at man gør i Holstebro, i Næstved, i København, at man siger: Her er nogle, som har boet her et antal år, de har lært sproget, de har sat sig ind i danske samfundsforhold, de har klaret det, som vi har bedt dem om for fuldt og helt at være danske statsborgere, og så fejrer vi dem også på en ordentlig måde, ligesom vi gør med studenterne og håndværkerne.

Kl. 16.30

Der bliver lidt færre, men til gengæld bliver de, der bliver danske statsborgere efter den 1. juli, nogle, der virkelig har ydet en indsats, og dem vil vi til sin tid hilse hjertelig velkommen i det danske samfund.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Jeg skylder fru Bodil Kornbek en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Meget fint, tak.

Det er et ganske konkret spørgsmål til hr. Søren Krarup fra Dansk Folkeparti: Hvornår kan vi forvente, at hr. Søren Krarup og Dansk Folkeparti rejser en sag ved Højesteret, hvor man vil anklage regeringen for grundlovsbrud?

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg giver fru Kornbek ret i, at jeg burde gøre det, måske skulle jeg overveje det. I første omgang kunne jeg jo nøjes med at rette kritikken mod ministeren, for det er ham, der er ansvarlig for, at grundloven bliver overholdt.

Nu sagde jeg, at det var i hvert tilfælde et brud på grundlovens ånd og mening, og det er ganske indiskutabelt, men jeg mener faktisk også, det er et brud på selve grundloven, som også Peter Germer var inde på i sin »Statsforfatningsret«. Jeg synes under alle omstændigheder, at det er nedværdigende for Folketinget, at det bliver reduceret til et gummistempel, og det er som sagt et brud på selve folkestyrets og parlamentarismens princip.

Vi skal ikke være gummistempel. Det skal være os, der bestemmer, hvem der bliver danske statsborgere, og det sker via lov, og derfor er der kun én instans, der burde være ansvarlig, og det er os. Derfor er denne praksis ikke blot umoralsk, den er også i strid med grundlovens faktiske ånd.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Hvordan kan Folketinget være et gummistempelel, når man har lavet et forlig, og der er en lov på området? Det forstår jeg simpelt hen ikke, men det kan hr. Søren Krarup måske forklare.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Nu behøver vi jo ikke at gøre det så forfærdelig indviklet. Fru Kornbek og jeg sidder begge i Indfødsretsudvalget, og hun ved lige så vel som jeg, at der altså er tale om tusinder af fremmede navne, som vi får præsenteret i en lov, vi overhovedet ikke har haft mulighed for virkelig at gennemgå. Så er der altså disse få navne i det, der hedder samrådslister, som vi kan kigge på, men det vil i realiteten sige, at disse mange, mange tusinde navne har vi overhovedet ikke haft indflydelse på, vi har overhovedet ikke kunnet se, hvem de var, og hvad de gjorde.

Når jeg sammenligner med den første indfødsretslovvedtagelse, hvor Grundtvig jo altså gennemgår disse ti, der får indfødsret – seks skandinaver, en englænder og tre tyskere – hvis forhold, han kender og begrunder, så tør jeg jo sige, at der er forskel, og at vores stilling udelukkende er gummistemplets. Vi har ikke gennemgået disse mange tusinde navne, vi kender dem ikke, vi er reduceret til et gummistempelel.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Fru Bodil Kornbek, og det er tredje og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Ja, så meget har jeg lært, selv om jeg er ny.

Og selv om jeg er ny, har jeg da også forstået, at de tusinder, som vi ikke gennemgår i Indfødsretsudvalget, faktisk opfylder de krav, der er i lovgivningen, og så er det vel omsonst at bruge tid på at gennemgå hver eneste af dem, når nu de helt klart opfylder det, som loven kræver. Ville det ikke være spild af tid?

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Søren Krarup, og det er sidste runde.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg kunne jo faktisk spørge fru Kornbek, hvorfra hun ved, at kravene er opfyldt.

Det fremgår af det lovforslag, vi har i dag, at der er 45, der er blevet taget ud af det oprindelige lovforslag. Hvorfor? Fordi det viste sig, at de havde begået kriminalitet, det viste sig altså, at de ikke var værdige til det.

Hvad ved fru Kornbek, hvad ved vi andre, hvor samvittighedsfuldt kan vi overhovedet udtale os om disse tusinder af navne? Jeg synes, det er uanstændigt, at det foregår på den måde.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Vi er i hvert fald nogle partier her i Folketingssalen, der er meget nysgerrige efter at høre fra Dansk Folkeparti, hvad det er, de egentlig har tænkt sig at gøre. Nu har de tidligere sagt, at de ville betragte det som en krigserklæring, hvis det her lovforslag blev fremsat. Vi hører, at de mener, at det her lovforslags indhold er grundlovsstridigt, om ikke i tekst, så i ånd eller andet, samtidig med at de reelt set ikke gør så meget.

Kl. 16.35

Er det så bare sådan trusler ud af den blå luft, for man kan jo sige, at de jo sidder med en reel magt? Det er ikke tomme trusler længere, de sidder jo faktisk med magt til at påvirke regeringen.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Søren Søndergaard for en kort bemærkning, og så får hr. Søren Krarup en mulighed endnu en gang.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg sad et kort øjeblik og ventede, om ikke ministeren tog ordet sådan på det her tidspunkt, og grunden til, at jeg gjorde det, var, fordi der blev sagt en ting, som meget let kan komme til at afspore debatten. Det, som hr. Søren Krarup siger, er jo sådan set, at embedsværket ikke opfylder de opgaver, det er blevet stillet af det politiske flertal, for hvis embedsværket udfører de opgaver, det er blevet stillet af det politiske flertal, så vil alle de folk, der står på listerne, jo opfylde de krav, der er stillet til dem.

Derfor synes jeg måske nok, at der er behov for, at ministeren med det samme giver til kende, om embedsværket løser den opgave, og dermed at hr. Søren Krarup tager fejl, eller om hr. Søren Krarup har noget at have sin påstand i, og at der dermed ligger en meget alvorlig sag for embedsværket, som ministeren må tage fat på.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg vil da også på Socialdemokratiets vegne udtale en vis uforståenhed over for den mistillid til embedsmænd i det ganske land, vil jeg sige, som Dansk Folkeparti giver udtryk for.

Det er vel sådan, at politikere normalt udstikker retningslinjer, hvorefter man gerne vil have, at embedsmænd skal udføre de beslutninger, som bliver vedtaget af et bredt flertal i det danske Folketing. Det er denne her aftale, som ligger i øjeblikket, jo også et godt bevis på.

Jeg vil godt spørge: Er det sådan, at Dansk Folkeparti generelt har mistillid til de beslutninger, som bliver taget i Folketinget, og som skal udføres af embedsmænd, og at man minutiøst har siddet og kigget hver enkelt sag igennem?

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Jann Sjørnsen for en kort bemærkning. Ja, nu tager vi alle med.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KRF):

Jeg vil godt følge det, hr. Søren Krarup svarede fru Bodil Kornbek for nogen tid siden, op, hvor hr. Søren Krarup sagde, ja, nærmest antydende, som flere af spørgerne har været inde på, at man ikke rigtig kunne stole på embedsmændene, fordi der var 45 personer, der er blevet pillet af listen ved dette lovforslag, som er en gennemførelse af et tidligere regeringsforslag, og hvor hr. Søren Krarup får det til at se ud, som om vi overhovedet ikke kan stole på, hvad de embedsmænd nu engang laver.

Det fremgår af den skriftlige fremsættelse til lovforslaget, at disse 45 personer er undtaget på det nye lovforslag, fordi de siden fremsættelsen af det gamle lovforslag er blevet sigtet eller dømt for kriminalitet, som efter retningslinjerne er til hinder for naturalisation, og er personer, hvis ansøgning har været forelagt det tidligere Indfødsretsudvalg. Det vil sige, at disse mennesker er blevet pillet af listen, fordi man – og også dem fra embedsmandsside, der gennemgår ansøgningerne – har fundet, at de ikke længere opfylder betingelserne. Derfor, må jeg sige til hr. Søren Krarup, er det ikke, fordi man ikke har styr på det, man har faktisk rimeligt godt styr på det.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Der ligger selvfølgelig i det, jeg siger om disse 45, at embedsmændene har meget svært ved at kontrollere det. Jeg har også i adskillige tilfælde, som jeg har fået udleveret af Ulla Dahlerup, set, at folk, som overhovedet ikke har været at finde på nogen adresse, har fået indfødsret. Kort sagt har det været fuldstændig misvisende.

Deri ligger der ikke nogen mistillid til embedsmændene. Jeg er selv embedsmand, jeg nærer ikke mistillid til embedsmændene, men jeg vil sige, de har at gøre med et område, hvor de ikke for alvor har mulighed for at kunne kontrollere, bl.a. i kraft af det alt, alt for store antal. Det, der skal ske ved det nye kontorcirculære, er, at antallet skal blive helt anderledes lille, så man virkelig kan finde ud af, om folk er berettiget.

Men må jeg sige: Grundholdningen i det, jeg siger, er, at Folketinget ikke er berettiget til at uddelegere sin lovgivningsmagt. At få indfødsret er en lov, og loven kan ikke uddelegeres. Det, Peter Germer siger, er, at Folketinget ikke er berettiget til at uddelegere sin lovgivningsmagt til embedsmænd. Jeg har ikke mistillid til embedsmændene, men jeg vil sige, at det er ikke dem, som skal give love, det er misvisende. Det er Folketinget.

Kl. 16.40

Jeg skulle have svaret hr. Kamal Qureshi. Jeg beklager, at jeg ikke kan nå det i denne omgang.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kan simpelt hen ikke forstå, hvordan antallet af ansøgninger kan blive mindre ved hjælp af et strammere kontorcirculære eller nogle strammere retningslinjer for, hvem der kan få indfødsret. Altså der er jo et antal, der kan søge, det vil der jo være. Så er det klart, at kontrollen selvfølgelig kan sortere nogle fra, men kontrollen kan jo ikke sortere nogen fra, før de har søgt. Derfor er der, hvis ikke man tror på, at embedsmændene kan gennemføre det, sådan set kun ét alternativ. Det er jo, at folketingsmedlemmerne selv tager ud på adressen og undersøger, om folk bor der, eller om de ikke bor der.

Nu tror jeg, det er rimeligt svært at søge om dansk indfødsret, hvis man ikke har nogen adresse. Jeg skal ikke kunne afvise, at der kan være et eksempel, men det kan man jo få undersøgt og få afklaret. Men alternativet til, at embedsmændene laver den undersøgelse, er jo, at

folketingsmedlemmerne laver en undersøgelse af det antal, som nu engang søger, uanset at det så er en meget mindre del, der får. Det bliver altså en meget, meget interessant opgave, hvis folketingsmedlemmerne skal til at cykle rundt i landet og diskutere med hver enkelt ansøger.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Jeg ønsker også noget dokumentation for, at man giver dansk statsborgerskab til mennesker, som ikke har nogen bopælsadresse, og som man ikke kan finde. Jeg synes, det ville være rart, hvis hr. Søren Krarup kunne dokumentere det. Jeg tror, det bliver vanskeligt.

Så vil jeg godt sige, at hvis ikke man havde set 45 navne plukket ud af det her forslag, havde det netop været et eksempel på, at man i embedsværket ikke anede, hvad der foregår, men her er der da netop en garanti for, at man har arbejdet minutøst med sagerne, siden man plukker 45 mennesker ud og siger, og her ved man godt, at det vil det siddende flertal i Folketinget ikke acceptere, og derfor bliver de pågældende automatisk plukket ud, inden man genfremsætter forslaget.

Det er da for mig en garanti og en sikkerhed for, at de her embedsmænd ikke sidder og sover i timen, men det er tilsyneladende det, som Dansk Folkeparti mener at de gør. Det synes jeg i virkeligheden er en grov og beskæmmende anklage fra et medlem af Folketinget mod embedsmænd i det danske samfund.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er jo ganske klart, at når der er tale om 4.300, der skal have indfødsret, kan man ikke grundigt gennemgå de enkelte. Jeg minder om, at det var 10, der fik det i 1850. Jeg forlanger ikke, at man skal cykle ud. Jeg tror, jeg vil tillade hr. Søren Søndergaard at tage en bil.

Men det korte af det lange er, at i det nye kontorcirkulære skal der efter min mening være tale om, at det højst er 500, der får indfødsret, for så har man mulighed for grundigt at gennemgå deres forhold. 4.000, 5.000 er fuldstændig håbløst, og det betyder, at det er ganske samvittighedsløst, når man svarer ja eller nej.

Det skal virkelig være grundigt, og det må Folketinget også på en eller anden måde selv være ansvarligt for at det bliver.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Søren Søndergaard for en kort bemærkning, og det er tredje omgang.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jo, men det, jeg ikke kan forstå, er, hvordan man kan begrænse antallet af ansøgninger til 500. Hvordan vil hr. Krarup gøre det? Man kan selvfølgelig begrænse antallet af folk, man vil give indfødsret, til 500. Man kan lave en lov, der siger: Vi vil kun give 500 om året. Sådant en lov vil man sikkert kunne lave. Det er muligt, der er flertal for det, det ved jeg ikke. Men man kan jo ikke begrænse antallet af folk, der søger, i hvert fald ikke ret meget, og det vil sige, at når man så skal udvælge, hvem af dem, der søger, der så skal være de 500, der skal have indfødsret, bliver man jo nødt til at undersøge dem alle sammen, medmindre man vil indføre et lodtrækningsprincip.

Derfor forstår jeg simpelt hen ikke i den argumentation, der fremlægges, hvordan man kommer uden om den undersøgelse, som i dag gennemføres af embedsværket grundigt, seriøst, uden nogen påviselige fejl og mangler efter nogle retningslinjer, som er vedtaget af et flertal i Folketinget, vel at mærke nogle retningslinjer, jeg ikke deler – vi skal huske, at jeg er uenig i de retningslinjer, som er vedtaget – men jeg anerkender, at der er et flertal, der har vedtaget de retningslinjer, og at embedsværket undersøger på baggrund af de retningslinjer, et flertal har vedtaget.

Kl. 16.45

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Nu bliver jeg også bekymret, og derfor vil jeg da gerne spørge ministeren på et tidspunkt, om det virkelig er sådan, at embedsmændene ikke er i stand til at behandle de sager så grundigt, som hr. Søren Krarup synes de skal behandles.

Hvis det er sådan, vil jeg da mene, at så er der da helt klart grund til bekymring, og der er da helt klart grund til, at man ligesom tager det med i betragtning, at embedsværket er overbebyrdet og ikke er i stand til at behandle ansøgningerne.

Hvis det virkelig er sådan, vil jeg også gerne støtte hr. Søren Krarup.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Altså jeg må jo gøre opmærksom på, at hele den der trang til at mistænkeliggøre embedsmændene overhovedet ikke er det, jeg taler om, og det har heller ikke ligget i det, jeg har sagt.

Jeg siger, at det er klart, at man ikke sagligt og grundigt kan undersøge 4.200. Vi i Folketinget kan i hvert fald ikke, og det er vores ansvar. Det er os, der skal undersøge det, og det er fuldstændig rigtigt, at antallet af ansøgere kan være meget stort.

Jeg mener, og det er det, jeg vil arbejde for i det nye kontorcirkulære, at en lov om indfødsret ikke må rumme mere end 500 navne, og så vil jeg tage det helt udvendige, håndgribelige kriterium, at jeg siger, at det er et spørgsmål om tid. De første 500, der søger, og hvis forhold embedsmændene godkender, kommer på, og så begynder vi at undersøge dem. Flere end 500 kan man efter min mening ikke samvittighedsfuldt undersøge, og det er det, der er Folketingets opgave. Folketinget skal lovgive. Det kan ikke uddelegere sin lovgivningsmagt til embedsmændene.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Så er vi tilbage til en kort bemærkning fra hr. Jesper Langballe, og det er til hr. Helge Adam Møller.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Da der nu er kommet kludder i ordførerrækken, kan jeg ikke lade være med at sige, at det dog er utroligt med sådan en række ordførere, der tropper op i gåsegang for at bevidne, at de ikke kan høre, hvad der bliver sagt. Det er ikke embedsværket, der er en skandale, det er Folketinget, der er en skandale. Det er Folketinget, der begår grundlovsbrud. Ingen tvivl om det.

Så vil jeg gerne sige til hr. Helge Adam Møller, hvis ordførtale jeg glædede mig overordentlig over at høre, for jeg syntes, at dér blev indfødsretten omtalt på det niveau, den bør omtales: De Konservative er jo ikke med i dette kontorcirkulære. Var det muligt, at man kunne få De Konservative til at optræde i overensstemmelse hermed og gøre regeringspartneren opmærksom på, hvad der er sagt i talrige andre sammenhænge her i Tinget, nemlig at efter et folketingsvalg er der ikke noget, der hedder forlig, så begynder man på en frisk, og at et forlig, som består i et såkaldt kontorcirkulære, der for-

pligter fremtidig lovgivning, jo er en meningsløshed? Hvornår er et cirkulære blevet bestemmende for fremtidige lovgivning?

Det vil jeg egentlig gerne have hr. Helge Adam Møllers svar på og et svar på, om vi dog ikke kunne finde hinanden – ikke bare til 1. juli, men allerede nu – og få standset dette vanvid.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Jeg gør opmærksom på, at en kort bemærkning har 1 minuts varighed, og når den røde lampe lyser, er det, fordi taletiden er opbrugt.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg kan huske engang for 8-10 år siden, at der stod en gæv radikal kvinde på denne talerstol – sådan nogle kan findes, når man leder længe – det var fru Aase Olesen, som i forbindelse med en debat herinde, hvor hun var meget uenig med en minister, som ikke levede op til et forlig, sluttede sin tale med at sige: »Et ord er et ord, og en mand er en karklud«, og så kiggede hun ned på ministeren.

Se: Jeg går ind for den første halvdel, og jeg er ikke nogen karklud. Jeg er ikke med i det forlig, men jeg erkender, at det andet regeringsparti, Venstre, er med, ikke bare i et kontorcirkulære, men i et forlig, hvor der udtrykkeligt står, at det forlig først udløber eller kan ændres efter 1. juli år 2002.

Det mener jeg at man skal holde, og det har jeg meget respekt for at man gør. Derfor kan det ikke træde i kraft før efter 1. juli, men det står altså direkte i forliget. Det er jo, ligesom vi har et forsvarsforlig, der løber 2½ år endnu. Det er ikke afbrudt, fordi vi har haft folketingsvalg. Der står i forliget, at det udløber med udgangen af år 2004, og det holder man selvfølgelig. Det er et godt princip.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Integrationsministeren har også tidligere henvist til sin samvittighedsbundethed over for forlig. Men jeg synes altså, at det, man overser hele tiden i den her debat, er, at hvert eneste af disse tusinder af navne er en lov, ganske vist bunkes de sammen i tusinder, men hvert enkelt er en lovgivning, og at tildele indfødsret til et menneske kan kun ske ved lov.

Kl. 16.50

Det er jo derfor, forfatningsretten – både Peter Germer, Poul Andersen og andre autoriteter –

udtaler, at hvis Folketinget uddelegerer denne enekompetence, og de henviser specielt til § 44 om indfødsret, så er det grundlovsstridigt.

Må jeg så spørge hr. Helge Adam Møller: Hvornår er det blevet sådan, at et cirkulære, i dette tilfælde et såkaldt kontorcirkulære, kan forpligte fremtidig lovgivning?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det kan et kontorcirkulære selvfølgelig heller ikke, men man må konstatere, at kontorcirkulæret er baseret på et forlig, som er indgået af et stort flertal i det gamle Folketing, og som man har sagt direkte i selve forligsteksten udløber den 1. juli 2002. Der har jeg en forståelse, en stor forståelse, selv om jeg ikke er med i forliget og er uenig i forliget, for, at man så lever op til, at det først udløber den 1. juli, men det forhindrer jo ikke, at ethvert parti i dette Folketing selvfølgelig ikke alene kan, men også bør stemme efter sin overbevisning.

Kontorcirkulæret er baseret på et forlig, så derfor mener jeg også, at juraen på dette område er i orden. Man kan være uenig i forliget, det er vi nogle der er, selv hr. Søren Søndergaard, men med lidt andre holdninger end dem, der er årsag til, at Det Konservative Folkeparti er uenig, og derfor har vi hidtil stemt, som vi har stemt. Men kontorcirkulæret er baseret på et forlig, og den er god nok.

Kamal Qureshi (SF):

SF støtter lovforslaget og vil også gerne benytte denne lejlighed til at byde vores nye medborgere velkommen.

I modsætning til integrationsministeren betragter SF ikke danskerne som en stamme. Vi betragter heller ikke Danmark som et tilbagestående agerbrugssamfund baseret på nationalistiske og religiøse værdier, tværtimod ser vi Danmark som et internationalt og moderne samfund, så lidt placeret som en vigtig del af Europa, og vi ser danskerne som et folk med udsyn og globalt ansvar.

Derfor er SF heller ikke helt tilfreds med de nuværende kriterier, som ligger til grund for tildeling af statsborgerskab, men selvfølgelig respektter vi, at det er en del af et forlig, som SF også er en del af. Vi betragter værdier som lighed, ligestilling, tolerance, demokrati som vigtige egenskaber hos vores nye medborgere end

deres religiøse baggrund og deres oprindelsesland. Jeg vil til enhver tid fortrække en demokratisk og humanistisk indstillet iransk sygeplejerske som medborger frem for en fundamentalistisk, religiøs abortmodstander fra USA. Det skal der ikke være nogen tvivl om.

SF vil i nær fremtid fremsætte sit eget forslag om statsborgerskabstildeling, som vi har gjort med vores udlændingepakke, og klart og præcist tydeliggøre, hvilke kriterier vi mener skal være afgørende for tildeling af statsborgerskab.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg skal sådan set bare gentage, hvad jeg fik sagt tidligere, nemlig at vores holdning er, at de retningslinjer, der er i dag for at få dansk indfødsret, på mange måder er alt for skræbete, men ikke alene det, det er også vores holdning, at de er vilkårlige. Det var sådan set vores væsentligste anke mod det forlig, der blev indgået, og som vi ikke var med i, at ting, som domstolene takserer ens i vurderingen, bliver takseret forskelligt, når det gælder indfødsret.

Kl. 16.55

Indfødsretsudvalget satte sig og besluttede, at en bestemt type kriminalitet, der gav så og så lang straf, var værre eller var bedre end en anden type kriminalitet, som gav nøjagtig den samme straf. Det sagde vi at det syntes vi ikke var opgaven.

Vi erkendte, at der var et flertal, som traf en beslutning. Vi erkendte, at det flertals beslutning har ligget til grund for det arbejde, som er blevet udført, og derfor har vi også stemt herved i salen for det, der er blevet fremlagt, som har været i overensstemmelse med de retningslinjer, som et flertal har besluttet.

Hvis der kan fremdrages eksempler på, at der er blevet fremlagt ting her i salen, som ikke er i overensstemmelse med det flertals beslutning eller ikke har fået en dispensation gennem Indfødsretsudvalget, er det klart, at så vil vi selvfølgelig også fravige denne her principielle indstilling og kunne stemme imod, hvad et flertal måtte mene. Men så længe man overholder de retningslinjer, som et flertal har fastlagt for embedsværkets arbejde, eller man overholder de beslutninger, som er truffet i Indfødsretsudvalget af et flertal, er det klart, at så står Enhedslisten også bag det.

Derfor vil vi også stemme for det forslag, som ligger her.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Det var en kort bemærkning til hr. Kamal Qureshi, som altså nu her har defineret for os, hvad det er at være dansk. Jeg syntes egentlig nok, det var en noget negativ definition. Ifølge hr. Kamal Qureshi er det danske samfund ikke et, der er bygget på nationale og religiøse værdier. Det danske samfund er altså ikke kendetegnet ved noget religiøst, noget nationalt, noget kulturelt.

Så vil jeg gerne spørge hr. Kamal Qureshi: Hvad er det danske samfund, Danmark, den danske befolkning, så kendetegnet ved?

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg kan jo citere dronningens nytårstale, hvor hun siger, at det danske folk er et sammensat folk.

Hr. Jesper Langballe er vel ikke i tvivl om, at mine holdninger til det danske samfund og de værdier, SF tillægger det at være dansk, afviger betragteligt – betragteligt! – fra de værdier, som Dansk Folkeparti tillægger det at være dansk.

Det viser lige netop, at det at tale om danskerne som et nationalistisk og religiøst funderet folkefærd, og at det skulle være betegnende for en national følelse for det danske samfund, mener jeg ikke engang er ukorrekt, det mener jeg er en absurd tankegang i et moderne samfund.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er jo karakteristisk for den politiske korrekthed i dag, at når der er tale om noget nationalt, om det at være dansk, bliver det straks kaldt nationalistisk. Det er afslørende for hele den politiske korrekthed, der er en ren ideologisk konstruktion.

Hvis ikke dansk er at være et barn af Danmark, dvs. være bundet til det nationale, der hedder dansk sprog, dansk historie, dansk kultur, er det enten et hul i jorden eller ren tomhed.

Det er jo klart, at det for hr. Kamal Qureshi er et rent ideologisk begreb bygget på det tilfældige begreb, der hedder demokrati, og demokrati er en ideologi i hvert fald i moderne forstand og har intet at gøre med det at være dansk.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Inden vi går videre, tror jeg altså lige, jeg giver ministeren ordet.

Så gør jeg opmærksom på, at når den ordfører, der er på, er den, man vil spørge, må man markere i tide, for ellers går der altså koks i det her, og det er der lige ved at gøre. Vi tager ministeren ind nu.

Kl. 17.00

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Her er vist efterhånden sagt alt nok.

Jeg vil blot bekræfte, hvad hr. Helge Adam Møller og andre har sagt, at dette lovforslag rummer ikke noget brud hverken på ånden eller meningen i den danske grundlov, og Folketinget gøres ikke med dette forslag til et gummistempel. Folketinget har selv besluttet at fastlægge nogle kriterier for lov om indfødsrets meddelelse i det berømte kontorcirkulære. Det har Folketinget gjort for at undgå vilkårlighed og for at undgå udstilling af enkeltpersoner, således som det hører sig til i en retsstat. Det er det, der ligger bag kontorcirkulæret, og så er den sag sådan set ikke længere.

Vi kan fuldt ud være denne praksis bekendt i forhold til det, som er grundlovens ord, ånd og mening. Hvis der er lagt bånd på nogle, så har vi selv gjort det her i Tinget. Og forliget, der gælder frem til 1. juli, har vi også ganske frivilligt indgået, og det er ganske frivilligt, at vi har besluttet at overholde det. Jeg vil derfor fraråde hr. Søren Krarup og hr. Jesper Langballe at anlægge sag mod Folketinget. Det vil virkelig være tidsspilde.

Til sidst vil jeg sige til hr. Kamal Qureshi, at jeg står ved min udtalelse om, at danskerne på godt og ondt har en stærk stammekultur. Jeg er kritisk over for dele af denne stammekultur, det vil man kunne læse i en bog, jeg skrev for 3-4 år siden. Jeg er altså ikke nationalist, som hr. Kamal Qureshi åbenbart tror. Jeg er en frodig, frisindet europæer, men med stærke danske hjertedrødder, og det er jeg stolt af.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

I et glimt i en enkelt sætning var det som om, integrationsministeren pludselig forstod, hvad det faktisk er, Dansk Folkeparti har gjort gældende i den her sag, nemlig at der ikke er nogen, der har gjort Folketinget til et gummistempel, for det er der naturligvis ikke nogen, der kan gøre. Folketinget har gjort det selv. Det er Folketinget, der har brudt grundloven ved at uddelegere en enekompetence, som ifølge sund fornufts læsning

af grundloven og ifølge statsforfatningsretseksperterne ikke kan uddelegeres.

Jeg vil så lige samtidig henlede integrationsministerens opmærksomhed på, at der i spørgetimen blev stillet et spørgsmål om en vis tvetungethed hos integrationsministeren, når han taler til henholdsvis danske og udenlandske journalister. Jeg vil gerne pege på et parallelt eksempel, hvor integrationsministeren har henholdt sig til kontorcirculæret som eneste argument for at fortsætte denne her praksis, det eneste argument...

Den fg. formand (Grete Schødts):

Korte bemærkninger er på 1 minut.

Jesper Langballe (DF)

Er tiden udløbet?

Den fg. formand (Grete Schødts):

Ja, det er den, når lampen lyser rød.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg må sige, at jeg vurderer folks sind og andet ud fra deres handlinger og ikke ud fra deres medlemskab af et liberalt parti. Og hvis man udstikker rammer for personers ægteskabsmønstre, hvis man udstikker rammer for, hvordan de skal bo, hvis man udstikker rammer for, fra hvilke dele af verden man ikke ønsker mennesker i det danske samfund, ja, så mener jeg, at det er en nationalistisk tankegang. Det er en tankegang, som hører hjemme, ikke i et moderne samfund, men i et samfund som har stammeagtig adfærd. Og det mener jeg ikke, danskerne har.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Så er vi tilbage i ordførrækken.

Bodil Kornbek (KRF):

Personerne i dette lovforslag, vi behandler, opfylder de kriterier, der er for at få dansk statsborgerskab, kriterier, som Folketinget har udstukket for et par år siden.

Kl. 17.05

Størstedelen af personerne i L 52 opfylder altså de betingelser, der er for at få indfødsret direkte. Enkeltpersoner kan tildeles indfødsret på dispensation, som efter almindelig praksis og procedure bliver behandlet i Indfødsretsudvalget. Der er dog et fåtal, hvor man kan diskutere i forhold til de kriterier, som et flertal i Folketin-

get endnu en gang har fastlagt, om de alligevel ikke skal have tildelt indfødsret.

Danmark får nu 4.263 nye voksne statsborgere. Og i Kristeligt Folkeparti mener vi, at det er noget helt særligt at få tildelt dansk indfødsret. Dette burde være en særlig begivenhed, som landets kommuner skulle markere ved en festlighed. Dermed kunne vi officielt tilkendegive, at disse nye statsborgere er velkomne, at de nu er fuldgældige samfundsborgere, og at dette faktisk har betydning for Danmark så vel som for den enkelte.

Med statsborgerskabet følger også et medansvar for det danske samfunds fremtid, dvs. en fremtid hvor den enkelte borger er både medbestemmende og medansvarlig. Der følger rettigheder såvel som pligter med et dansk statsborgerskab. Der er brug for den enkelte borger, hvis vi vil være med til at bevare vort velfærdssamfund.

Sammenfattende kan jeg konstatere, at samtlige personer i dette forslag opfylder de kriterier, der er lagt for at opnå indfødsret. Derfor kan Kristeligt Folkeparti klart og roligt støtte dette lovforslag.

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Folketinget har efter min mening ikke gjort sig selv til gummistempel. Man har valgt at sikre en vis ligelig behandling af ansøgerne, og man har valgt at undgå udstilling af enkeltpersoner. Derfor kører man efter et kontorcirculære, som man selv har bestemt.

Folketinget er i sin gode ret til at pille navne ud, men har altså besluttet, at debatten om navne foregår i udvalget, før lovforslagets fremsættelse. Det sikrer imod udstilling af enkeltpersoner, ligesom kontorcirculæret sikrer den lige behandling, så jeg synes, det alt i alt er en fornem måde at forene Folketingets absolutte magt til at beslutte person for person, hvem der skal have indfødsret med de hensyn til lige behandling og undgåelse af udstilling af enkeltpersoner, som man med god grund vil vise.

Til slut vil jeg sige til hr. Kamal Qureshi, at dette med, hvad der er dansk, og hvad der ikke er dansk, det er jo en personlig sag. Det kunne mange Grundtvigvers illustrere: »Til ét folk, de alle hører, som sig regne selv dertil«. »Det er hjertesøderne, der bestemmer«.

Men grundloven har jo sagt præcis, hvordan man får dansk indfødsret, og her er det den enkelte person, det enkelte medlem af Folketinget,

der selv bestemmer, hvilke kriterier man anlægger. Sådan er det.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg får nu her mulighed for at færdiggøre det spørgsmål til integrationsministeren, som jeg ikke fik færdiggjort før.

Jeg var i gang med at sige, at integrationsministeren jo har henvist til dette her cirkulære, som bandt hans samvittighed så dybt og inderligt, så »her står jeg, jeg kan ikke andet«. Der vil jeg sige, at der lyder jo i det en undertone af: desværre kære venner, for vi ville da gerne stramme reglerne og jo før, jo bedre. Men når så integrationsministeren udtaler sig til VU, til Venstres Ungdom, så lyder det anderledes.

Kl. 17.10

Jeg står her med en pressemeddelelse, hvor Venstres Ungdom højest mærkværdigt protesterer mod udlændingespilletale om, at 2 års fængsel eller derover ikke kan give indfødsret. Fuldstændig latterlig protest al den stund 2 års fængsel er næsten umuligt at opnå for volds kriminalitet her i landet, og så svarer integrationsministeren: Vær kun rolige, kære venner, ...

Den fg. formand (Grete Schødts):

Taletiden er opbrugt.

Jesper Langballe (DF):

... der ville kun være to i de 4 sidste år, der ikke ville have fået indfødsret efter de nye regler, som regeringen foreslår: én, der havde begået grov voldtægt og én, der havde begået grov narokriminalitet. Med andre ord som præsten sagde efter sin prædiken: Græd ikke børnlille, det turde være løgn alt sammen.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Hr. Jesper Langballe, taletiden er opbrugt. Jeg vil gerne indskærpe, at her i Folketingssalen bruger vi en ordentlig tone.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Grete Schødts):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betrag-

ter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 40:

Forslag til folketingsbeslutning om sikring af etnisk ligestilling på det danske arbejdsmarked.

Af Ole Sohn (SF) og Kamal Qureshi (SF).
(FremSAT 14/12 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Regeringen deler forslagsstillernes synspunkt om, at integration på arbejdsmarkedet er nøglen til løsning af en række sociale og kulturelle problemer i tilknytning til de etniske minoriteter. Men vi vil ikke tvinge offentlige virksomheder og institutioner til at udarbejde en politik for etnisk ligestilling.

I 1996 vedtog Folketinget en lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, som netop forbyder såvel direkte som indirekte diskrimination på grund af race, hudfarve, religion, politisk anskuelse, seksuel orientering eller national, social eller etnisk oprindelse.

Diskrimination i forbindelse med ansættelser er således allerede forbudt såvel i det offentlige som i det private. Jeg kan ikke se, at man skulle kunne opnå yderligere ved tvang til yderligere foranstaltninger, som foreslået af forslagsstillerne.

Jeg vil også gerne erindre om, at Finansministeriet i december 1999 i samarbejde med Centralorganisationernes Fællesudvalg, CFU, lancede en handlingsplan om etnisk ligestilling på det statslige arbejdsmarked. Handlingsplanen indeholder initiativer fra Finansministeriet, fra CFU, samt fællesinitiativer fra Finansministeriet og CFU.

Handlingsplanen løber i en 2-årig periode fra marts 2000. I planen indgår bl.a. økonomisk tilskud til jobrelateret danskundervisning. Integrationsministeriet yder også råd og vejledning til